

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت آموزشی
دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

**استانداردهای اعتباربخشی دوره‌های آموزشی
رشته‌های علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی**

پیش‌نویس مستند۰۱

نگاهی به روند تحولات دو دهه اخیر مراکز آموزشی در سطح جهانی، حکایت از آن دارد که عمده ترین مسئله آنها، ضعف وجود استانداردها و سنجه های قابل اندازه گیری، شفاف و تبیین شده جهت تضمین مداوم کیفیت آموزش است. رشد کمی آموزش، بدون توجه به محدودیت منابع و حساسیت بالای مراکز آموزشی به میزان اثر بخشی آموزش در جهت حفظ پویایی درون زا و بقای خود، ضرورت توجه بیشتر به کیفیت فرایندها و لزوم تدوین و در دسترس بودن استانداردهای آموزشی را اجتناب ناپذیر نموده است. موضوع اعتبار بخشی، در سالهای اخیر توجه مراکز آموزشی و مجامع علمی آموزش پزشکی کشور را به خود جلب نموده است. در سال ۱۳۹۲ طرح «تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی» بر مبنای چشم انداز ایران ۱۴۰۴، نقشه جامع علمی کشور، نقشه جامع علمی سلامت و برنامه تحول نظام سلامت توسط وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی تدوین گردید که یکی از اهداف این برنامه اعتبار سنجی آموزشی موسسات و مراکز آموزشی، درمانی دانشگاه های علوم پزشکی کشور بود. نگاهی اجمالی به برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران بخوبی بیانگر توجه سیاستگذاران کلان کشور به اهمیت این امر در ارتقای کیفیت آموزش عالی است. در چند سال اخیر، اقداماتی در جهت استقرار و نهادینه نمودن ساختارهای اعتبار بخشی در بخش هایی از آموزش پزشکی در دانشگاه های علوم پزشکی کشور صورت گرفته است، اما بدون شک تحقق صحیح این مهم، جز با شناخت درست و جامع ابعاد اعتبار بخشی، نقاط قوت و ضعف آن، چگونگی مراحل استقرار ساختار و مراحل اجرایی آن، میسر نخواهد بود.

اعتبار بخشی^۱، فرایندی جهت سنجش فعالیت ها و برنامه های آموزشی مؤسسات آموزش عالی است و مشخص می کند آیا موسسه از ضوابط، استاندارد و سنجه های مشخص و تعیین شده برخوردار می باشد یا خیر؟. نتیجه این فرآیند، اعطای مجوز صلاحیت به منظور توانایی انجام و ارائه خدمات خاصی به صورت استاندارد به صورت بله/خیر جهت تداوم دوره های آموزشی و نیز به رسمیت شناختن و صدور مجوز شروع فعالیت است که مدت اعتبار آن محدودیت زمانی دارد

بهبود کیفیت آموزش، میزان پاسخگویی، ارائه اطلاعات شفاف و هدایت نظام آموزشی در بهره گیری مناسب از منابع در اختیار، از کارکرد های اساسی اعتبار بخشی هستند.

در جریان اعتبار بخشی، یک سازمان مشخص، بر اساس استانداردهای مدون و از پیش تعیین شده، و با استفاده از نظر مجموعه های از خبرگان یک حوزه تخصصی نسبت به انجام ارزشیابی های ادواری منظم واحدهای آموزشی در آن حوزه، اقدام نموده و در مورد اعطای صلاحیت آموزشی جهت شروع به فعالیت یا تداوم فعالیت آموزشی به آنها تصمیم گیری می نماید.

نخستین گام در اعتبار بخشی، تعریف و تدوین آیین نامه، استانداردها و سنجه های مربوط به اجزای مجموعه ای است که به عنوان مرکز آموزش تعیین شده است. استانداردها و سنجه ها می توانند بر اساس توافق جمعی آموزش دهندگان، آموزش گیرندگان، نهادهای حرفه ای و سایر عوامل مرتبط تعریف شوند.

نظر به تضمین و ارتقاء مستمر و به روز کیفیت دوره های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی (Ph.D)، جهت تبیین ساختار، فرآیند و وظایف اعتبار بخشی این دوره ها در دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی که در ساختار دولتی و غیر دولتی به تربیت دانشجو می پردازند، آئین نامه فرایند اعتبار بخشی دوره های آموزشی دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی تدوین و در دویست و هفتاد و دومین جلسه شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی مصوب و در تاریخ ۹۸/۹/۲ توسط مقام محترم وزارت جهت اجرا به دانشگاه ها و مراکز ذیربط ابلاغ گردید. طبق آیین نامه، وجود استانداردهای مصوب ملی، لازمه اعتبار بخشی دوره در نظر گرفته شده است. پیش نویس حاضر حاصل فعالیت کارگروه تخصصی تدوین استانداردها و سنجه های اعتبار بخشی دوره های آموزشی دبیرخانه علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی میباشد که با بررسی متون مرتبط و استفاده از تجارب علمی-عملی سایر دانشگاه های دنیا و الگوی سازمان های بین المللی معتبر مجری برنامه اعتبار بخشی، در ۹ محور اصلی و زیر حوزه های آن ها، استانداردها و سنجه های منطبق با شرایط کشور را به شرح ذیل تهیه و تدوین نموده است:

حوزه ۱: رسالت و اهداف :

استانداردها:

ع-۱-۱ رسالت و اهداف گروه در رابطه با آموزش رشته مقطع مربوطه بر اساس نیازهای جامعه، نظام ارائه خدمات سلامت، اسناد بالادستی، ارزشها و مسئولیت اجتماعی به ترتیب الویت و مبتنی بر شواهد وجود داشته باشد.

سنجه ها :

۱- مجموعه جامع رسالت و اهداف گروه تدوین شده است.

۲- اهداف اولویت بندی شده است

۳- رسالت و اهداف تدوین شده گروه، شامل موارد زیر است:

- ارزش ها و مسئولیت اجتماعی
- نیاز های جامعه و بویژه نظام سلامت
- مبتنی بر شواهد و شرایط عینی
- کارآفرینی، ارتباط با صنعت و تولید ثروت
- حیطه های آموزشی و پژوهشی گروه

ع-۲-۱ رسالت و اهداف گروه با مشارکت اعضای هیات علمی و نظر خواهی از دانش آموختگان تدوین و اعلام شده باشد.

سنجه ها :

۴- فرآیند مشارکت اعضاء هیئت علمی در مجموعه رسالت و اهداف گروه تدوین شده است.

۵- در تدوین این مجموعه اعضاء هیئت علمی مشارکت داشته اند.

۶- فرآیند اطلاع رسانی به اعضاء هیئت علمی در مجموعه رسالت و اهداف گروه تدوین شده است.

۷- از دانش آموختگان در خصوص رسالت و اهداف نظر خواهی شده است.

۸- اطلاع رسانی مناسب از مجموعه رسالت و اهداف در گروه، دانشکده و دانشگاه انجام شده است.

ع-۳-۱ درمجموعه رسالت و اهداف گروه، توانمندی ها و صلاحیت های مورد انتظار از دانش آموختگان برای ایفای نقش مرتبط و ارتقای حرفهای از طریق یادگیری مادام العمر لحاظ شده باشد

سنجه:

۹- در مجموعه تدوین شده رسالت و اهداف گروه، توانمندی ها و صلاحیت های مورد انتظار از دانش

آموختگان رشته مقطع بطور مشخص بیان شده است

ع-۴-۱ در بیانیه رسالت و اهداف، ارزیابی مستمر میزان تحقق اهداف (فرآیند و نتایج) بیان شده باشد.

سنجه ها:

۱۰- در ۵ سال گذشته میزان تحقق اهداف (فرآیند و نتایج) مورد ارزیابی قرار گرفته است.

۱۱- نتایج ارزیابی در ارتقاء گروه نقش داشته است.

۱۲- مطابق با مجموعه رسالت و اهداف تدوین شده، ارزیابی به صورت ۳۶۰ درجه انجام شده است.

۱۳- نتایج تجزیه و تحلیل در بازنگری رسالت و اهداف مورد استفاده قرار گرفته است.

ع-۵-۱ در مجموعه رسالت و اهداف گروه دستاوردهای نوین ملی و فراملی حوزه سلامت لحاظ شده باشد.

سنجه :

۱۴- بر اساس دستاوردهای ملی و فراملی، دوره های بروز رسانی مجموعه رسالت و اهداف در نظر گرفته شده است.

حوزه ۲: برنامه درسی و دوره های آموزشی:

زیر حوزه ۱-۲: کوریکولوم آموزشی:

استانداردها:

ع-۱-۱-۲ سازوکاری مدون برای اجرای دقیق و مناسب کوریکولوم آموزشی مصوب شورای عالی برنامه ریزی تدوین شده باشد.

سنجه ها :

۱. راهنمای اجرایی کوریکولوم آموزشی برای انطباق برنامه های درسی در دسترس تمام اعضای هیات علمی و کارشناسان در گروه قرار گرفته است .

۲. چک لیست دستیابی به توانمندی های اختصاصی و عمومی فراگیران مطابق کوریکولوم وجود دارد.

۳. فرایند اجرای برنامه مطابق با آخرین کوریکولوم آموزشی مصوب رشته است.

۴. برنامه های درسی بر اساس آخرین کوریکولوم آموزشی مصوب رشته اجرا می شود.

ع-۲-۱-۲ لاگ بوک برای دوره های تحصیلات تکمیلی بصورت مدون وجود داشته باشد.
سنجه ها:

۵. دستیابی به توانمندی اختصاصی و عمومی فراگیران بر اساس آخرین کوریکولوم آموزشی مصوب رشته در لاگ بوک فراگیران ارزیابی می شود.

۶. لاگ بوک تکمیل شده فراگیران، توسط مدیر گروه و یا استاد راهنما بررسی و تایید میشود.

۷. فعالیت های دانشجویان بطور کامل (الکترونیکی یا دستی) در طی دوره تحصیلی در لاگ بوک درج میگردد.

زیر حوزه ۲-۲ شرایط اجرای برنامه :

استانداردها:

ع ۲-۲-۱ امکانات و منابع لازم برای اجرای فرآیندهای آموزشی - پژوهشی طبق کوریکولوم مصوب فراهم شده باشد.

سنجه:

۸. برای اجرای کوریکولوم، اعضای هیات علمی به لحاظ کمی و کیفی مطابق مصوبات شورایعالی برنامه ریزی تامین شده است.

۹. تسهیلات فیزیکی کافی، مناسب و ایمن بر اساس استانداردهای کالبدی فضاهای آموزشی وجود دارد.

۱۰. اولویت های پژوهشی (مبتنی بر اسنادبالا دستی و نیازهای نظام سلامت) برای جهت دهی به عناوین پایان نامه در سطح گروه و دانشکده تدوین و اجرا شده است.

ع ۲-۲-۲ مسئول برنامه ریزی، پایش و ارزیابی برنامه های آموزشی - پژوهشی گروه مشخص است.

سنجه:

۱۱. نیروی انسانی ماهر به منظور پایش و ارزیابی برنامه های آموزشی - پژوهشی در گروه وجود دارد.

ع ۲-۲-۳ فرآیندهای نظارت بر اجرای صحیح مقررات آموزشی مرتبط با رشته و مقطع تدوین و اجرا شده باشد.

سنجه

۱۲. نظارت بر اجرای صحیح مقررات آموزشی مرتبط با رشته و مقطع در گروه بصورت سالانه انجام می شود.

زیر حوزه ۲-۳: ارزیابی گروه از کوریکولوم و برنامه های آموزشی:

استانداردها:

ع ۲-۳-۱ برنامه مدون جهت ارزیابی و ارائه پیشنهاد ها در خصوص محتوای کوریکولوم در گروه تهیه شده است.

سنجه ها:

۱۳. پیشنهاد ها در جهت ارتقای کوریکولوم آموزشی از طرف اعضای هیات علمی و دانشجویان ارائه میشود.

۱۴. در راستای ارتقای محتوایی دروس، از پیشنهاد های اعضای هیات علمی استفاده می شود.

۱۵. گزارش سالانه از چگونگی روند اجرای تغییرات و پیشنهاد های منتج از ارزیابی کوریکولوم وجود دارد.

ع ۲-۳-۲ ساز و کار مدون برای ارزیابی کمی و کیفی برنامه های گروه از نظر منابع، فضا و عرصه های آموزشیتدوین و اجرا شده باشد.
سنجه ها:

۱۶. چک لیست های مربوط به ارزیابی اجرای دوره ها و برنامه های گروه تهیه شده است و مورد استفاده قرار میگیرد.

۱۷. چک لیست های مربوط به ارزیابی عرصه های Community base learning و سایر عرصه های آموزشی (داخل و خارج دانشگاه) مورد استفاده قرار میگیرد.

۱۸. چک لیست های مربوط به ارزیابی منابع آموزشی مورد استفاده قرار میگیرد.

۱۹. پیشنهاد های منتج از ارزیابی منابع، فضا و عرصه های آموزشی، بطور سالانه تهیه و به دانشکده گزارش می شود.

حوزه ۳ پژوهش:

زیر حوزه ۱-۳: پایان نامه:

استانداردها:

ع ۱-۱-۳ موضوع پایان نامه مبتنی بر اولویت های پژوهشی و نیاز های جامعه باشد.
سنجه ها:

۱. موضوع پایان نامه مبتنی بر نیاز های نظام سلامت و اولویت های پژوهشی ارائه شده توسط وزارت متبوع و سازمانهای مرتبط است.

ع ۲-۱-۳ فرایند اجرای پایان نامه ها مطابق ضوابط و کوریکولوم رشته انجام شده باشد.
سنجه ها:

۲. استاد راهنما توانمندی های لازم جهت هدایت پایان نامه را از طریق گذراندن دوره های مربوطه و یا آموزش های رسمی کسب نموده است.

۳. تناسب انتخاب موضوع پایان نامه با تخصص، گرایش و عرصه تحقیقاتی استاد راهنما رعایت شده است.

۴. تخصیص تعداد دانشجو به استاد راهنما متناسب با آئین نامه است.

۵. نقش و وظائف اساتید راهنما و مشاورین در هدایت پایان نامه تبیین شده است.

۶. برنامه منظم و مدون برای جلسات راهنمایی و مشاوره توسط استاد راهنما و مشاور در لاگ بوک هر فراگیر ثبت شده است.

۷. جلسات دفاع از پروپوزال و پایان نامه مطابق آئین نامه با حضور اساتید راهنما و مشاور و داورهای داخلی و خارجی انجام شده است.

ع-۳-۱-۳ ارتباطات ملی و فراملی استاد راهنما و آموزش های رسمی در خصوص هدایت پایان نامه وجود دارد.
سنجه ها:

۸. ارتباط ملی یا فراملی استاد راهنما در مورد موضوعات مرتبط با پایان نامه در صورت لزوم طبق مستندات (درج در مقاله، تیم تحقیق و...) وجود دارد.

ع-۴-۱-۳ ساز و کار مدون برای تقویت محیط های پژوهش در هر عرصه تدوین شده باشد.
سنجه:

۹. سالانه حد اقل یک برنامه عملیاتی برای تقویت محیط های پژوهش ارائه و اجرا شده است.

زیر حوزه ۲-۳: طرح های تحقیقاتی:

استاندارد ها:

ع-۱-۲-۳ طرح های تحقیقاتی بین رشته ای برون گروهی و برون دانشگاهی (نظام سلامت، صنعت، جامعه، بیمارستان و...) انجام شده باشد.
سنجه:

۱۰. هر یک از اعضا هیئت علمی در سه سال گذشته حداقل در اجرای یک طرح تحقیقاتی بین رشته ای مشارکت داشته است.

ع-۲-۳-۲ اعضا هیئت علمی در مجامع علمی ملی و بین المللی شرکت نموده اند.
سنجه:

۱۱. هر یک از اعضا هیئت علمی در سه سال گذشته در مجامع علمی ملی و بین المللی شرکت نموده اند.

زیر حوزه ۳-۳: کاربری پژوهش های گروه:

استاندارد:

ع-۱-۳-۳ فرآیند کاربری هر یک از طرح ها و پایان نامه های گروه در جامعه، موسسات و نظام سلامت کشور تدوین شده باشد
سنجه ها:

۱۲. در هر طرح پژوهشی ذینفعانی که نتایج پژوهش برای آنها کاربرد دارد مشخص شده است.

۱۳. نتایج طرح های پژوهشی برای ذینفعان (مدیران، سیاستگذاران، پژوهشگران، بیماران، مراکز آموزشی، بهداشتی، درمانی، صنعتی، تولیدی و ادارات و سازمان ها، جامعه و عموم مردم و سایرین) از طریق گروه ارسال شده است.

۱۴. در هر طرح با توجه به نوع مخاطب و پیام طرح، یک یا چند مورد زیر به عنوان روش انتشار و انتقال پیام انتخاب شده است:

- تشکیل جلسه با ذینفعان
 - معرفی در رسانه ها
 - ارسال گزارش برای گروه های هدف (اعم از ارسال عین گزارش ، Email و غیره)
 - درج در راهنمای بیماران (کتابچه ، بروشور، لوح فشرده ،وب سایت بیمارستان و غیره)
 - درج در راهنمای بالینی / سلامت
 - درج در خلاصه سیاستی (Policy Brief)
- ۱۵- نحوه ترجمان دانش، تبیین و پیشنهاد شده است (روشهای پیشنهادی جهت تعامل با گروه مخاطب و کاربردی کردن نتیجه پژوهش. بعنوان مثال: تشکیل جلسه با مخاطبین- تهیه گزارش برای رسانه ها، تهیه و انتشار پیام یک صفحه ای به مخاطبین و....)
- ۱۶- مهمترین یافته ها و نتایج پژوهش به زبانی ساده و قابل فهم برای گروه مخاطب پیام بصورت خلاصه بین دو تا سه خط به زبانی ساده و شفاف در قالب جملات گزاره ای ارائه شده است.

حوزه ۴: فراگیران

زیر حوزه ۱-۴: فرآیند یاددهی - یادگیری:

استانداردها:

ع-۱-۲-۴ در بدو ورود، برنامه ای مدون برای آشنائی فراگیران با تمامی ضوابط و مقررات آموزشی، پژوهشی، دانشجویی و اخلاقی وجود داشته باشد
سنجه ها:

- ۱- فرآیند های امور آموزشی، پژوهشی، دانشجویی و اخلاقی تدوین و به اطلاع دانشجو رسانده شده است.
- ۲- برنامه زمانبندی مشخص دوره آموزشی در اولین نیم سال تحصیلی تدوین و در اختیار فراگیران قرار داده شده است.

ع-۱-۳-۴ فرآیندهای آموزشی یاددهی - یادگیری به صورت مدون و کامل تهیه و اجرا شده است.

سنجه ها:

- ۳- فرآیند های مرتبط با روشهای یاد دهی-یادگیری برای هر دوره آموزشی و درس تدوین و در اختیار فراگیران قرار گرفته است.

ع-۴-۱-۴ فرآیند پایش آموزشی وضعیت تحصیلی فراگیران وجود داشته باشد.

سنجه‌ها:

- ۴- یک سامانه آسان کاربرد (user-friendly) برای پایش وضعیت تحصیلی فراگیران وجود دارد.
- ۵- فرآیند ارتقای آموزشی بر اساس نتایج حاصل از پایش آموزشی، وضعیت تحصیلی فراگیران وجود دارد و اجرا میشود.
- ۶- در پایان هر نیم سال، تحلیل وضعیت تحصیلی فراگیران (افت و پیشرفت تحصیلی، انطباق میانگین زمانی اتمام دوره تحصیلی با کوریکولوم، درصد انطباق فراغت از تحصیل فراگیران در زمان مقرر با آیین نامه های موجود، نسبت پیشرفت به افت تحصیلی در هر دوره ورودی فراگیر و ...) از طریق سامانه انجام میشود.
- ۷- بازخورد پایش فرآیند ها به فراگیر و اساتید و سایر ذینفعان (برنامه ریزان و سیاستگذاران و مدیران آموزشی و...) انجام میشود.

ع ۴-۱-۵ استفاده از راهبرد های آموزشی مناسب و مطابق با کوریکولوم و متناسب با اهداف آموزشی برای تحقق توانمندی ها و مهارت های مورد نظر
سنجه:

- ۸- از روش های نوین در تدریس جهت افزایش کیفیت آموزش و مشارکت فعال و تعامل دانشجو و استاد استفاده می شود.

زیرحوزه ۲-۴ مشاوره و حمایت از فراگیران:

استاندارد:

ع-۴-۱-۲ نظام مناسب ارائه خدمات مشاوره ای تحصیلی و سلامت روانی - اجتماعی فراگیران ، طراحی و اجرا شده باشد.
سنجه ها:

- ۹- فرآیند نظارت بر ارائه خدمات مشاوره تحصیلی و سلامت روانی - اجتماعی فراگیران وارجاع آن به مراکز ذیربط طراحی و اجرا شده است.
- ۱۰- مستندات و اطلاعات فرآیند سیستم ارجاع در ارائه نظام خدمات مشاوره ای تحصیلی و روانی - اجتماعی به فراگیران، محرمانه است.
- ۱۱- برنامه مشخص حمایت از فراگیران با شرایط خاص (بیماری، معلولیت و...) تدوین شده است.
- ۱۲- مجموعه فعالیت های فوق برنامه گروه به منظور تحقق رشد فردی، شخصیتی و نشاط تحصیلی طراحی و اجرا شده است.

زیرحوزه ۳-۴ مشارکت فراگیران:

استاندارد:

ع-۱-۳-۴ برنامه مشارکت فراگیران در فعالیت های مختلف آموزشی و پژوهشی جهت کسب توانمندی های اختصاصی و عمومی متناسب با رشته و مقطع تدوین شده باشد.
سنجه ها:

- ۱۳- گروه برنامه مشخصی برای مشارکت فراگیران در فعالیت های مختلف آموزشی، پژوهشی و غیره دارد.
- ۱۴- فراگیران تحصیلات تکمیلی در کلیه برنامه های آموزشی و پژوهشی گروه شرکت فعال دارند.
- ۱۵- فراگیران در برنامه کسب توانمندی های اختصاصی و عمومی ارائه شده در گروه، مشارکت فعال دارند
- ۱۶- فراگیران علاوه بر فعالیت های مرتبط با کوریکولوم و پایان نامه، در طرح های مرتبط با توانمندسازی و کارآفرینی و مبتنی بر نیاز جامعه مشارکت دارند.

زیرحوزه ۴-۴ رضایتمندی فراگیران:

ع-۱-۴-۴ ساز و کارهای مرتبط با رضایت مندی همه جانبه فراگیران تدوین شده باشد.
سنجه ها:

- ۱۷- برای ارائه و دریافت دیدگاه ها و مشکلات فراگیران، ساز و کارهایی (استفاده از صندوق، سامانه شکایات، پیام کوتاه، شبکه های اجتماعی) وجود دارند.
- ۱۸- نظر سنجی از دانشجویان تحصیلات تکمیلی از فرایند های گروه در هر نیم سال انجام میشود.
- ۱۹- راهکارهای تشویقی فراگیران برای اجرای پیشنهادهای کاربردی خارج از تکلیف ارائه شده است.
- ۲۰- جلسات هم اندیشی فراگیران تحصیلات تکمیلی هر ورودی و هر مقطع در هر نیمسال تحصیلی تشکیل میشود.
- ۲۱- نتایج جلسات هم اندیشی با فراگیران تحصیلات تکمیلی در راستای بهبود برنامه های آموزشی- پژوهشی مورد استفاده قرار میگیرد.

حوزه ۵: هیات علمی:

زیرحوزه ۱-۵ صلاحیت های حرفه ای (آموزشی، پژوهشی، ارتقا رتبه) اعضای هیات علمی:
استانداردها:

ع-۱-۱-۵ برنامه مدون برای ارتقاء صلاحیت های حرفه ای، شایستگی های علمی - عملی و پژوهشی اعضای هیات علمی گروه وجود دارد.
سنجه ها:

۱. طرح درس های هیات علمی سالانه به روز می شود.
۲. همه اعضای هیات علمی گروه متناسب با برنامه ها و کارگاه های آموزشی برای ارائه روش های متنوع و نوین تدریس توانمند شده اند.
۳. حد اقل ۲۰ درصد طرح درس با بکارگیری روش های نوین و متنوع توسط هیات علمی تهیه شده است.

۴. فعالیت های فراگیران تحصیلات تکمیلی شامل دروس عملی، کارگاهها و سایر موارد توسط استاد راهنما، مدیر گروه و یا اعضای هیات علمی در پایان هر ترم کنترل شده است.
۵. ارتقای رتبه اعضا هیات علمی گروه متناسب با آیین نامه در موعد مقرر انجام شده است.
۶. واحد های تدریس شده با گرایش و تخصص اعضای هیات علمی تناسب دارد.
۷. عضو هیئت علمی مجری طرح های مستقل از پایان نامه دانشجوییمی باشد.
۸. نسبت فعالیت های آموزشی و پژوهشی عضو هیات علمی طبق آیین نامه مصوب، رعایت شده است.
۹. چک لیست های مربوط به ارزیابی فعالیت های آموزشی- پژوهشی اساتید مورد استفاده قرار گرفته است.

ع-۲-۱-۵ گروه برنامه مدون کوتاه مدت و بلند مدت در جذب اعضاء هیات علمی متخصص و مجرب داشته باشد.

سنجه ها:

۱۰. تقاضای جذب اعضای هیات علمی منطبق با اهداف و رسالت گروه صورت گرفته است.
۱۱. در گروه برنامه جذب اعضاء هیات علمی متخصص و مجرب برای هر سال و نیز ۵ سال آینده وجود دارد.

ع-۳-۱-۵ بر اساس شیوه نامه متناسب با اهداف و فعالیت های گروه، فرایند جذب و بکارگیری اعضای هیات علمی انجام میشود.

سنجه ها:

۱۲. متناسب با اهداف و فعالیت های گروه، شیوه نامه صلاحیتهای حرفه ای و شایستگی های علمی، عملی و پژوهشی جذب هیات علمی با مشارکت اعضا گروه تدوین شده است.
۱۳. حداقل طی سه سال اخیر در جذب اعضاء هیات علمی چک لیست های شیوه نامه تکمیل شده است.

زیر حوزه ۲-۵: مسئولیت پذیری و پاسخگویی اعضای هیات علمی:

استانداردها:

ع-۱-۲-۵ برنامه ای جهت توسعه جایگاه مسئولیت پذیری و پاسخگویی اعضای هیات علمی و تعامل موثر با فراگیران وجود داشته باشد.

سنجه ها:

۱۴. جدول زمانی حضور (برنامه و ساعت) همه اعضای هیات علمی گروه جهت فعالیت ها، راهنمایی و مشاوره حضوری و ... به فراگیر وجود دارد و به اطلاع فراگیران رسانده شده است.
۱۵. دوره های آموزشی- مهارتی سالانه در حوزه توسعه مسئولیت پذیری و پاسخگویی اعضای هیات علمی و تعامل موثر با فراگیران وجود دارد.

ع-۲-۲-۵ سازو کار مدونی جهت ارتقاء مسئولیت پذیری و پاسخگویی اعضای هیات علمی در تدوین طرح درس، ارائه برنامه های آموزشی و بازنگری آن متناسب با تخصص آنان وجود داشته باشد.

سنجه ها:

۱۶. همه اعضای هیات علمی برای تمامی دروسی که ارائه میکنند، طرح درس دارند.
۱۷. اعضای هیات علمی در ارائه بازخورد نسبت به برنامه های آموزشی- پژوهشی مشارکت دارند.
۱۸. در ۵ سال اخیر جهت بازنگری برنامه آموزشیاز طرف اعضای هیئت علمی پیشنهاد ارائه شده است

زیر حوزه ۳-۵: رضایتمندی اعضای هیئت علمی :

استاندارد:

ع-۱-۳-۵ برنامه مدون برای پایش و ارتقای میزان رضایت مندی اعضای هیات علمی در گروه و دانشکده وجود داشته باشد.

سنجه ها:

۱۹. پرسشنامه ارزیابی میزان رضایت مندی عضو هیات علمی در خصوص توزیع عادلانه فرصت های آموزشی و پژوهشی وجود دارد.

زیر حوزه ۴-۵: تسهیلات رفاهی اعضای هیات علمی:

استاندارد:

ع-۱-۴-۵ دانشکده/گروه امکانات و تسهیلات رفاهی جهت اعضای هیات علمی فراهم نموده است.

سنجه ها:

۲۰. فضای فیزیکی مجهز و مستقل برای هر یک از اعضای هیات علمی وجود دارد.
۲۱. امکانات رفاهی، تفریحی و فرهنگی متناسب با جایگاه هیات علمی پیشنهاد و اعلام شده است.

حوزه ۶: منابع (انسانی، فضا، امکانات و تجهیزات)

زیر حوزه ۱-۶ منابع انسانی:

استاندارد:

ع-۱-۱-۶ جذب نیروی انسانی غیر هیات علمی و پرسنل آموزشی و نیروهای اداری متناسب با مصوبه شورای گسترش و کوریکولوم آموزشی رشته مربوطه باشد.

سنجه ها:

۱. نیروی انسانی آموزشی غیر هیات علمی و پرسنل آموزشی گروه متناسب با رشته مقاطع موجود میباشد.
۲. گرایش کارشناس گروه با رشته های تخصصی مرتبط است.
۳. پرسنل آموزشی و پژوهشی گروه مطابق نیازسنجی، مهارت ها و آموزش های لازم جهت رفع نیازهای فعالیت های علمی و اجرایی گروه برخوردار می باشد.
۴. منشی اختصاصی گروه جهت انجام امور اداری وجود دارد.

زیرحوزه ۲-۶ تجهیزات:

استانداردها:

ع-۱-۲-۶ فضای فیزیکی، تجهیزات و امکانات آموزشی - پژوهشی متناسب با مقاطع تحصیلی گروه پیش بینی شده باشد.

سنجه ها:

۵. کلاس ها متناسب با مقاطع تحصیلی مختلف (فضای فیزیکی، ظرفیت و غیره) وجود دارد.
۶. در گروه، کلاس ها مجهز به امکانات و وسایل کمک آموزشی متناسب با تکنولوژی آموزشی - پژوهشی و سالن کارگروهی برای آموزش فراگیران می باشند.
۷. فضای آزمایشگاه ها با ظرفیت و مقطع آموزشی دانشجویان تناسب دارد.
۸. در گروه متناسب با تعداد اعضای هیات علمی اتاق کار وجود دارد.
۹. یک گروه آموزشی مستقل، انسجام فضای فیزیکی بعنوان رعایت شده است.
۱۰. فضای مناسب اختصاصی مجهز به کامپیوتر و امکانات رفاهی جهت انجام فعالیت های آموزشی - پژوهشی فراگیران مقاطع تحصیلات تکمیلی وجود دارد.

ع-۲-۲-۶: تخصیص و توزیع امکانات، منابع آموزشی و فضاهای فیزیکی در گروه براساس معیارهای مشخصی صورت گرفته است.

سنجه ها:

۱۱. برای تخصیص فضاهای آموزشی و امکانات اداری گروه ها، معیارهای مشخصی (فرآیند های آموزشی و کوریکولوم، وجود مقاطع تحصیلی مختلف، تعداد هیات علمی و غیره) وجود دارد.
۱۲. برای تخصیص بودجه معیار مشخصی (تعداد فراگیران و رشته مقاطع موجود و...) وجود دارد.

ع-۳-۲-۶: سازوکار استفاده از فضاها، تجهیزات، امکانات و آزمایشگاههای مشترک بین گروه ها در دانشکده تدوین شده است.

سنجه ها:

۱۳. امکان استفاده و دسترسی مناسب گروه به سایر فضاهای آموزشی و امکانات اداری در سطح دانشکده مهیا شده است.
۱۴. امکان استفاده و دسترسی مناسب گروه به سایر تجهیزات و امکانات آزمایشگاههای گروههای موجود در دانشکده مهیا شده است.

زیرحوزه ۳-۶ فن آوری اطلاعات:

استانداردها:

ع-۱-۳-۶ گروه، ساز و کار مدون برای آشناسدن داوطلبین ورودی با توانمندی ها و شایستگی ها و آینده شغلی مرتبط با رشته را دارد.

سنجه ها :

۱۵. داوطلبین به اطلاعات مورد نیاز برای انتخاب رشته دسترسی دارند.

ع-۲-۳- ۶ سازوکار مدون سامانه ای به روز، برای ثبت کلیه فعالیت های آموزشی و پژوهشی اعضای هیات علمی، فراگیران، مصوبات جلسات و سایر فعالیت های گروه پیش بینی شده است
سنجه ها:

۱۶. سایت اختصاصی جامع و کامل و به روز شده گروه شامل موارد ذیل می باشد:

- رزومه اساتید
- اطلاعات عمومی دانشجویان تحصیلات تکمیلی
- کوریکولوم
- طراحی آموزشی
- حیطه های آموزشی-پژوهشی
- ژورنال کلاب

۱۷. مصوبات گروه سیستم پشتیبانی خدمات رایانه و نرم افزار و بانک های اطلاعاتی برای اعضای هیات علمی و فراگیران موجود است.

ع-۳-۳-۶ دسترسی به منابع الکترونیکی با سرعت مناسب وجود دارد.
سنجه ها:

۱۸. منابع و تجهیزات آموزشی و پژوهشی الکترونیکی شامل کتاب، سی دی و فیلم های آموزشی و غیره متناسب با کوریکولوم درسی، رشته و مقطع تحصیلی در گروه موجود است
۱۹. دسترسی به منابع الکترونیکی با سرعت مناسب در اختیار اعضای هیات علمی و دانشجویان وجود دارد.

محور ۷: ارزشیابی و سنجش:

زیرحوزه ۱-۷: پایش و ارزشیابی دوره آموزشی:

استاندارد:

ع ۱-۱-۷ فرآیندهای پایش، ارزیابی و ارزشیابی نظام مند اجرای کوریکولوم آموزشی گروه دربالین، پاراکلینیک و عرصه آموزشی، پژوهشی و دانشجویی تدوین شده باشد.
سنجه ها:

۱. جهت ارزشیابی کوریکولوم، روش های دسترسی به اطلاعات تدوین شده است.
۲. معیار های اصلی ارزشیابی در راستای حصول اطمینان از صحت اجرای دوره آموزشی تعیین شده است.

۳. برنامه مشخص دوره ای برای پایش، ارزیابی و ارزشیابی اجرا می گردد.

ع ۲-۱-۷ ضوابط و فرآیند ارزشیابی تکوینی و دوره ای برنامه درسی مدون شده است.
سنجه ها:

۴. برنامه آموزشی مبتنی بر مشارکت فراگیران تحصیلات تکمیلی مقاطع بالاتر در آموزش مقاطع پائین تر مطابق آئین نامه مشخص و اجرا شده است.

۵. ارزشیابی تکوینی و پایانی هر درس با اجزای آن مشخص شده است

ع ۳-۱-۷ بین روش های آموزش متنوع و نوین با برنامه درسی و ارزشیابی آنها تناسب وجود داشته باشد.

سنجه :

۶. ارزشیابی برنامه درسی متناسب با روش های آموزش متنوع و نوین تدوین و اجرا شده است.

ع ۴-۱-۷ اصلاح فرایندهای آموزشی گروهبر اساس نتایج پایش، ارزیابی و ارزشیابی برنامه های آموزشی، پژوهشی و دانشجویی بصورت سالانه در گروه انجام می شود.

سنجه ها:

۷. مستندات تحلیل ارزیابی و ارزشیابی برنامه ها بصورت مدون موجود است.

۸. در یک سال تحصیلی، نتایج ارزشیابی فرآیند آموزشی در شروع هر نیم سال جهت برنامه ریزی مورد استفاده قرار می گیرد.

۹. از نتایج حاصل از ارزیابی و ارزشیابی های برنامه های گروه، در ارتقاء فرایندهای آموزشی استفاده شده است.

ع ۵-۱-۷ در پایش و ارزشیابی برنامه آموزشی، ذینفعان اصلی (اساتید، فراگیران و کارشناس برنامه ریزی) مشارکت داشته اند .

سنجه :

۱۰. فرایند مشارکت ذینفعان اصلی در پایش و ارزشیابی گروه مشخص شده است.

زیرحوزه ۲-۷: ارزشیابی فراگیران:

استانداردها:

ع ۱-۲-۷ هر سه حیطه شناختی، مهارتی و نگرشی در نظام ارزشیابی دانشجویان لحاظ شده است.

سنجه ها :

۱۱. ابزارهای ارزشیابی فراگیران برای هر درس در حیطه های مختلف طراحی شده است .

۱۲. ارزشیابی فراگیر در حیطه مهارتی بصورت ۳۶۰ درجه انجام می شود.

ع ۲-۲-۷ تحلیل عملکرد فراگیران در رابطه با برنامه های آموزشی و پیامدهای موردنظر انجام شده باشد.

سنجه ها :

۱۳. نتایج تحلیل کمی و کیفی آزمون ها وجود دارد.

۱۴. نمودار پیشرفت یا افت تحصیلی بصورت فردی یا دوره ای در هر نیم سال ثبت می شود.

۱۵. دلایل عدم موفقیت فراگیران در دروس مختلف توسط اساتید بررسی می شود.

۱۶. میانگین طول مدت تحصیل برای هر دوره رعایت می‌گردد.

ع ۳-۲-۷ سامانه بازخورد ارزشیابی فراگیران طراحی و پیاده سازی شده باشد.

سنجه :

۱۷. هر فراگیر می‌تواند ارزشیابی دوره تحصیل خود را از طریق سامانه با سهولت دریافت نماید.

ع ۴-۲-۷ نتایج ارزیابی برنامه آموزشی و ارزشیابی دوره به دبیرخانه علوم پایه و دیگر حوزه های ذیربط وزارت متبوع باز خورد داده شده باشد.

سنجه:

۱۸. نتایج ارزشیابی دوره های تحصیلی جهت اصلاح و بازنگری برنامه ها به واحدهای ذیربط در

وزارت متبوع منعکس شده است .

محور ۸: ساختار سازمانی و مدیریت:

زیرحوزه ۱-۸: ساختار سازمانی:

استانداردها:

ع ۱-۱-۸ ارتباط تشکیلاتی و سازمانی مدون برای فعالیتهای بین گروهی / برون گروهی (صنعت، جامعه بیمارستان و...) اعضای هیات علمی و فراگیران وجود داشته باشد.
سنجه ها :

۱. چارت سازمانی و ردیف های استخدامی گروه مشخص است.

۲. در تدوین برنامه توسعه گروه، فرآیند مشارکت اعضا تبیین شده است.

۳. فلو چارت فعالیت های گروه (آموزشی، پژوهشی پایش، ارزیابی ، دوره های بازآموزی،.....) در درون و برون گروه تدوین شده است .

۴. برنامه ای برای فعالیتهای برون گروهی (صنعت، جامعه بیمارستان و...) اعضای هیات علمی و فراگیران تدوین و اجرا شده است.

ع ۲-۱-۸ برای تمامی فعالیت های درون و برون گروهی (فرآیندهای ارتباطات با شبکه های علمی و مناطق آمایشی و بین المللی)، برنامه مدونی جهت توسعه و ارتقای سازمانی با مشارکت اعضای هیات علمی وجود دارد.
سنجه ها :

۵. برنامه مدون جهت توسعه سازمانی تمامی فعالیت های گروه وجود دارد .

۶. برنامه عملیاتی سه سالانه گروه مبتنی بر توسعه فعالیت ها و فرآیندهای ارتباطات با شبکه های علمی با مشارکت اعضای هیات علمی در تمامی فعالیت ها تدوین شده است.

زیرحوزه ۲-۸: مدیریت اجرایی:

استاندارد:

ع ۱-۲-۸ فرآیندها و نحوه مشارکت ذی نفعان در شیوه نامه مدیریت گروه آموزشی منطبق با آیین نامه ها مشخص است.

سنجه ها:

۷. سازو کار تعامل مدیر گروه با اعضای هیات علمی وجود دارد.
۸. سازو کار تعامل مدیر گروه با فراگیران وجود دارد.
۹. تخصص مدیر گروه با عنوان گروه مطابقت دارد.
۱۰. سازو کار مشخص و شفاف تعامل و مشارکت گروه با سایر گروه های آموزشی در دانشکده تدوین شده است.
۱۱. برای تشکیل جلسات گروه برنامه مدون و منظم تدوین شده است.
۱۲. جلسات شورای گروه بصورت منظم برگزار و صورت جلسات به رویت و امضاء اعضا گروه رسیده و به دانشکده ارسال شده است.

محور ۹: دانش آموختگان:

زیرحوزه ۱-۹: سامانه ثبت اطلاعات دانش آموختگان :

استانداردها:

ع ۱-۹-۱ سازوکار مدون سامانه ای بروز شده برایشبث اطلاعات (وضعیت اشتغال، وضعیت ادامه تحصیل و) در سطح گروه، دانشکده و یا دانشگاه پیش بینی شده است

سنجه ها:

۱. سیستم ثبت اطلاعات و سایر فعالیت های دانش آموختگان در سطح گروه، دانشکده و یا دانشگاه وجود دارد.
۲. سیستم روزآمدی برای آگاهی از وضعیت اشتغال (بخش های دولتی ، خصوصی، به عنوان هیئت علمی و ...) دانش آموختگان جهت استفاده در برنامه ریزی های گروه وجود دارد
۳. راه های ارتباط مستمر و به روز با دانش آموختگان وجود دارد.

زیرحوزه ۲-۹ رضایت دانش آموختگان و گیرندگان خدمت و سازمان های ذینفع از سطح توانمندی ها و

مهارت های دانش آموختگان :

استانداردها:

ع ۱-۲-۹ ساز و کارهای مرتبط با رضایت سنجی گیرندگان خدمت و سازمان های ذینفع از سطح توانمندی ها و مهارت های دانش آموختگان بطور کلی تدوین شده باشد.

سنجه ها:

۴. نظر سنجی از گیرندگان خدمت و سازمان های ذینفع توسط گروه از هر دوره فارغ التحصیل انجام شده است.

۵. مکانیسم هائی برای دریافت دیدگاه های گیرندگان خدمت و سازمان های ذینفع و بیان مشکلات دانش آموختگان (سامانه نظرات و پیشنهادهای، پیام کوتاه، شبکه های اجتماعی) وجود دارد.

۶. نتایج رضایت سنجی گیرندگان خدمت و سازمان های ذینفع در راستای بهبود برنامه های آموزشی مورد استفاده قرار میگیرد.

ع-۲-۲-۹ نظر دانش آموختگان درباره سطح توانمندی و مهارت خود در بر آوردن الزامات شغلی ارزیابی شده باشد.
سنجه:

۷. نتایج بازخورد دانش آموختگان، ارزیابی و در راستای بهبود برنامه های آموزشی مورد استفاده قرار میگیرد.

ع-۳-۲-۹ در گروه برنامه های مدون برای شناسایی فرصت های شغلی و همکاری با موسساتی که دانش آموختگان در آن حضور دارند در نظر گرفته شده باشد.
سنجه:

۸. ساز و کارهائی برای شناسایی فرصت های شغلی و همکاری با موسساتی که دانش آموختگان در آن حضور دارند تدوین شده است.

زیرحوزه ۳-۹: مشارکت دانش آموختگان در خصوص چالش برنامه های در حال اجرا، کاربست پیامدهای یادگیری و بازنگری و بازآموزی:

استاندارد:

۹-۳-۱ ساز و کار مشارکت دانش آموختگان در ارزیابی برنامه های در حال اجرا، کاربست پیامدهای یادگیری و بازنگری و بازآموزی تدوین شده است.
سنجه ها:

۹. دانش آموختگان در ارزیابی برنامه های در حال اجرا، کاربست پیامدهای یادگیری و بازنگری مشارکت نموده اند.

۱۰. از نتایج مشارکت و بازخورد دانش آموختگان در اصلاح و ارتقای برنامه های در حال اجرا، کاربست پیامدهای یادگیری و بازنگری و بازآموزی استفاده شده است.

۱۱. گروه برنامه ارائه دوره های بازآموزی دانش آموختگان مبتنی بر انتقال تجارب، انتقال دانش و مسیریابی شغل و تأسیس شرکت های دانش بنیان و غیره را به سازمان های متولی پیشنهاد داده است.